

„EDINOST“

Izhaja enkrat na dan, razun nedelj in praznikov, ob 4. uri pop. — Naročnina znaša: za vse leto 24 K, za pol leta 12 K, za četrt leta 6 K in za en mesec 2 K. — Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se upravnštvo ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamične številke po 6 stot. (3 nč.); izven Trsta pa po 8 st.

Telefon številka 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale, domači oglasi itd., se računajo po pogodbi. — Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Neprankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi e ne vračajo. Naročnino, reklamacije in oglašje sprejema upravništvo v ulici Molin piccolo št. 3. II. nadstr. Naročnino in oglašje je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna: ulica Carintia št. 12.

Politično društvo „Edinost“.

Vabilo

na

volilni shod

katerega priredi

politično društvo „Edinost“

v Lonjerju v „Konsumnem društvo“

v ponedeljek dne 13. aprila t. l.

DNEVNI RED:

Razgovor o prihodnjih občinskih volitvah.

Začetek ob 4. uri popoldne.

Na obilo udeležbo vabi

Odbor.

Politično društvo „Edinost“.

VABILO

na

VOLILNI SHOD

katerega priredi

politično društvo „Edinost“

v Bazovici

v gostilni „Pri lipi“ gospoda Josipa Urbančiča

v ponedeljek dne 13. aprila t. l.

DNEVNI RED:

Razgovor o prihodnjih občinskih volitvah.

Začetek ob 4. uri popoldne.

Na obilo udeležbo vabi

ODBOR.

Bismarck, Bülow, Madjari, Slovani.

Še nikdar ni Velikonemčija svojih namer, ki jih ima z avstro-ogerskimi Slovani, bolje razkrila, nego pred par tedni, ko je kancelar grof Bülow v nemškem parlamentu odgovarjal na že nasprij naznanjeno mu interpelacijo o preganjanju Nemcev na Ogerskem. Grof Bülow je v parlamentu prečital nekaj

starejših listin, katere je bil v svoj čas velikonemški generalni konzul iz Budimpešte poslal Bismarcku.

Iz teh listin je razvidno, da je nemška diplomacija natančno opazovala madjarsko notranjo politiko in na njo vplivala tudi v tem zmislu, da bi se Nemci ogerske krone smatrali na vse strani enakopravnimi in tudi enakovrednimi z Madjari. Madjarski interesi da so identični z nemškimi, pristavlja Bismarck. A ta pokojni zavijač in lisjak zajedno dostavlja v svojih opomnjah k listinam nemškega generalnega konzula, da Nemci ogerske krone niso nevarni Madjarom, pač pa Slovani, ki okolo in okolo Madjarov rogovilijo se svojim panslavizmom.

Iz te neosnovane, velikega državnika nedostojne ovadbe izvaja Bismarck posledice, da se madjarski državniki — kljubu ustavi — ne smejo ravhati kakor kakov okrožni sodnik, kateremu vsi ljudje jednako veljajo pred zakonom, ampak ti državniki da morajo postavljati Madjare pa ogerske Nemce na jedno in isto, to je prvo stopinjo državljanske veljave, Slovane pa na drugo stopinjo! Tem poslednjim da torej Madjari ne smejo priznavati ali celo dajati enakih narodnih in v obče političkih pravic, kakor sebi — Madjarom — in pa lojalnim Nemcem!

Ker je kancelar Bülow navedene listine prečital v taki zvezi, da je razvidno, da je tudi on takega mišljenja — in ker je grof Bülow v obče posnemalec Bismarckov — moremo soditi, da iste principe, kakor Bismarck, tudi on priporoča Madjarom in njihovim vladnim politikom.

Iz tega dogodka, ki je posebnost za Slovanstvo zanimiv in je za avstro-ogerske slovanske narode posebne važnosti, morejo se Slovani v obče mnogo naučiti za svoje nadaljnje politikovanje.

Najmanjše važno na tem dogodku ostaja še to, da Bülow oporeka trditvi kakor da se Nemčija vmešava v notranje stvari drugih držav. Kaj pa je to drugega, nego vmešavanje, ako Bismarck naroča generalnemu konzulu, kako treba misliti o Madjarih in ogerskih Nemcih, in kako naj ob priliki izjavi Bismarckove nazore madjarskim ministrom?! Ali je morda vmešavanje le to, kar se obeša po novinah na veliki zvon?! Ali ni bilo to umešavanje, ko je Viljem I. z Bismarckom, s skupnim uplivom, vrgel grofa Hohenzwartha in pokopal njegove, Čehom namenjene fundamentalne člene?! Takrat tudi niso brzo vedeli, da je bila ravno Nemčija, ki je na prvem mestu zaprečilo prevažan korak Čehov do doseženja svojega zgodovinskega državnega prava! Še le grof Baust je v svojih »Spominih« zabeležil prusko-nemške spletke.

odločnosti, v nekem strahu, in zopet v neki radosti, v nekem blaženstvu. Iz misli njenih jo je vzdramil zvonec v očetovi sobi.

— Ah — enajsta ura — tako sem torej potratila čas — a nisem še gotova niti s toaletto, niti v kuhinji! — je vskliknila in poletela k očetu v sobo, da mu dade za-jutrk.

XXVII.

Stari je še ležal v postelji. Vera mu je z neko strastno gorečnostjo ponudila roko, tako, da je tudi stari lenobnež začudeno pogledal nanjo — in je potem ganjen rekel sam sebi: »Kako me ljubi dobro dete moje!« In čeprav mu je bilo težko premakniti se, privzdignil se je nekoliko ter poljubil Vero ne čelo.

Doli v kuhinji je čakal mož iz Lipnjaka. Donesel je pisemce od Zlatice. Naznanjala je v naglici, da je od Lovinčiča došlo pismo na Blinjeviča, s katerim je zaprosil za Zlatičino roko. »Seveda jaz sem srečna — in ko me je stric vprašal, kaj da odgovorim, jaz sem ti od veselja — od česa drugega neki — oh — kako sem neumna — zajokala, in še le Brigita je mogla razjasniti staremu, da

Slovani že od davna ne morejo več verjeti nemški diplomaciji, da se ona ne vtika v stvari in interese drugih držav. Saj vidijo, da je v Avstriji vse tako, kakor je, na prvem mestu ugodno za stvar prusko-nemške diplomacije.

Bülow pa daje razumeti, da bo to dalje tako, če ne še hujše, dokler bo prusko-nemška moč imela na avstro-ogerske stvari toliko vpliva, kakor doslej.

Klasična ironija je v Bismarckovem zatrdjanju, da madjarski pa nemški interesi so na Ogerskem identični!!

Da, da, identični so, a ne v zmislu in interesu madjarske, pač pa jedino velikonemške politike!

Predvsem v interesu Velikonemčije se je ustvaril duvalizem z glavnim ciljem, da bi Madjari dežele ogerske krone pripravljali za Hohenzollernske interese — a cislitvanski Nemci da bi isto nalogo izvrševali v zapadni polovini cesarstva. Bismarck je bil na to stran bolj prebrisan, nego sami avstrijski Nemci. Ti so si dolgo časa upali več, nego jim je pripisoval Bismarck. Oni so se namreč dolgo obotavljali, predno so privolili v duvalizem, ker so računali, da s pomočjo jednote in vseobsežnega nemškega centralizma uženejo Madjare po jednem in istem tiru, in e laže slovanske narode. Bismarck pa — kakor je bil v obče tu in tam obotavljalec («cunctator») ni hotel tostranskim Nemcem naložiti prevelike naloge; in kakor se kaže, jo je bolje pogodil.

Madjari izbornu delujejo, koncem koncev ne za madjarsko, marveč za veliko-nemško politiko. No, svet ogerske krone je preogromen, da bi mogli Madjari v jednem rodu izvršiti dano jim germanizatorsko nalogo. Saj se morajo najprej hudo opeči, potem pojde vsa stvar nagloma po tiru Hohenzollernske politike, katera se zna tako izbornu prikupljati Madjarom, kakor v Carigradu Turkom!!

Nas, slovanske narode, more zanimati to, da Bismarck — prav, kakor pri nas v Cislitvaniji, Schönerer — razdeljuje narode na Ogerskem na dve skupini: v narode prvega in drugega reda. Slovanski narodi so le za podnožje! Za nje ne smeta veljati ustava in nje poddeljeni narodnostni zakon!

Ne — to bi bilo »Kreisrichterei«! To bi bilo postopanje ubogega, najivnega sodnika, ki še veruje v potrebo jednekega izvrševanja osnovnih in zakonov v obče. Za narode — po Bismarckovem — je treba drugega merila!

Priporočilo Bismarckovo, kako naj Madjari postopajo nasproti ogerskim Nemcem, in različno od tega nasproti ogerskim Slovanom, to priporočilo je v obče razžaljivo za

privoljujem. Pridi mi čestitat, kajti ni teta Blinjeviča ni teta Brigita mi nočeti čestitati prvi, ker praviti, da ni dobro prejemati prve čestitke od starih žensk. Pridi torej! Jaz čakam slovesno poklonstvene deputacije — ali tebe prvo. Oh — veruj mi — krasno ti je to, včeraj še — kaj včeraj — danes do devete ure še navadno deklé — a sedaj zaročnica! — V postskriptu je stalo: »Da — res, Lev je danes odšel v Topolje. Zdi se mi — na lov. Oaele Tomica ga je odvedel skoraj s silo. Sicer pa je tudi Lev silen Nimrod.«

Vero je ta vest o Zlatičini zaroki tako vzradostila, da jej je vse telo drhtelo od razburjenosti, sedaj jo je sililo na jok, sedaj jej je bilo, da se je morala smejati. Nikjer ni mogla najti miru in je nemirno hodila po kuhinji iz jednega kota v drugi, govoreča neprestano: »kako je to krasno — kako krasno!« — Najraje bi bila poletela naravnost v Lipnjak in bi pritisoila prijateljico na prsi. Sočutje v žalosti občutijo hitro tudi ljudje manje pristopnega srca, ali sočutje v radosti občutijo le najboljše duše. In če je kaj kazalo dobro srce Verino, je je kazala

skupno Slovanstvo. Bismarck je pokazal na pruskih Poljaki, dokazal z brutalnimi dejstvi, da njegovo merilo velja za vse Slovane v skupnosti. Slovanstvo je po Bismarckovem nazoru pasma niže vrste. Torej veljava mongolskega plemena prekaša sposobnost in veljavo Slovanov!

Tako zahteva nemška politika! Pred to presebično in brezobzirno politiko naj se uklanjajo celo sposobnija plemena!

Turško pa madjarsko plemo stojiti više nego slovansko! Ali, kolikor se to poslednje daje potopljati v nemških plemenih, je vredno milosti tudi pred Bismarckovo politiko. No, taki brutalni, etnografsko pobijajoči nazori bi bili še nedolžni, dokler bi ostajali samo v teoriji. Škodljive za slovanske narode pa se kažejo radi tega, ker po teh nazorih postopa Nemčija doma nasproti Poljakom, in ker v Avstro-Ogerski Nemci pa Madjari dobivajo vspodbujanje, da teptajo slovanska narodna prava tudi radi tega, ker se slovanski narodi smatrajo za narode niže vrste.

Madjari so pravi poslušniki Bismarckovih in po Bülowu potrjenih brutalnih nauk; Madjari so od začetka duvalizma do danes teptali vsa narodna prava slovanskih narodov. Nemce so sicer tipali rahljeje in le zadnji čas jim je bila začela nekoliko presedati tudi na Ogrsko prodirajoča pangermanska propaganda. Nemci imajo orožje v novinah in v parlamentih. Zunaj Ogrske, v zapadni polovici cesarstva, in v pruski Nemčiji so se potegnili za ogerske Nemce, in Bülow je dovolj javno in razločno namignil, da naj Madjari odnehajo od preganjanja Nemcev. Zato pa naj po Bismarckovem predpisu toliko bolj nadalje udrihajo po ogerskih Slovanih! Naj te — je hotel reči — naj te z nemškim diplomatičnim duhom slikane panslaviste nadalje zatirajo, izganjajo in — zapirajo po ječah, kakor se to godi urednikom slovanskih novin od začetka do danes!

Iz Bismarckovih in Bülowih izjav morajo tudi cislitvanski Slovani še bolj poštovati, nego doslej, da Nemčija ne želi, da bi avstrijske vlade smatrale tostranske Slovane za narode jednega in istega narodnega prava, za narode jednake stopinje in vrste z Nemci! Tako postopajo tudi v naši polovici. Drugače bi bili morali že davno izvršiti osnovni člen o narodnosti in jeziku.

No, najhujšo lekcijo dobivajo po Bismarckovih in Bülowih nazorih historični narodi, izvemši seveda Madjare. Ako nemška diplomacija ovaja ogerske Slovane in jih slika za nevarne, je gotovo, da dela to isto tudi v Cislitvaniji. Ako so nemški diplomaciji za njene velike politične cilje slovanski narodi nejednaki z drugimi, temveč narodi druge, nižje vrste, kako morejo potem Čehi misliti, gotovo ta radost, ki jej je sedaj napolnjevala vso dušo.

Prva jej je bila misel na kakov dar, pak je poletela v sobico. Tu se je domislila, da jej sam. izročil že popoldne stvarico, katero je sama izbrala v duhu, a sedaj je napisala na listič svojo čestitko in je iz ono malo evetja, kar ga je še imela v tej dobi v lončičih po s. bi, sestavila v šopek. No — koje bilo vse gotovo, jej je bilo žal, da bi po slugi in ne sama takoj čestitala. Izračunala je, da je do obeda še dosti časa in je odločila, da pojde sedaj takoj v Lipnjak. Videla bom tudi Lsva — šepila je poluglasno, ali v ta hip se je spomnila, da je Zlatica nekaj omevila o njem v postskriptu, česar si Vera ni zapomnila v svoji veliki radosti. Ko je zopet prečitala listič, bilo jej težko, da je Lev v Topolju, a prva misel jej je bila — lepa Vanda. Po telesu jo je spreletelo kakor nekaj mrzlega in srce jej je bilo nepravilno. Strah, skrb, žalost so jej nastajali v duši, kakor da je — ljubosumna! Povsem nemogoče se jej je zdelo, da bi se Lev ne zaljubil v Vando, ki je tako nenavadno krasna. (Pride še.)

PODLISTEK.

Na rojstni zemlji.

Spisal Esaver-Sándor-Gjalski; prevel M. C. XXVI.

In tako je zgubila tisto mirnost in tisto sigurnost, s katero je dosedaj vedno občevala z Levom, je zginola brez sledi ter je bila sedaj vedno v zadregi in vedno jo je bilo sram, kadar je bila v njegovi bližini, ali zopet je bila vsa presrečna in blažena od vsake njegove besede — od vsakega pogleda. V svojih domišljijah pak — je tudi dalje ustvarjala slike srečne skupnosti. V jutro, čm je ustala, jej je bila prva misel na njega — in v duši so jej ustajali vsi tisti trenotki zabave od nedavno temu. Ne-prestano se je vpraševala, da-li se njegovi pogledi, njegova želja pečajo znajo, imajo-li tisti pomen, ki jim ga je dajala Zlatica. Včasih je bila prepričana popolnoma, da je tako, včasih je zopet odklanjala to kakor nemogoče, in so jej sedaj solze veselja, sedaj zopet solze žalosti zalivale krasni očesi in neprestano jej je duša omahovala v tej ne-

da dosežejo svoje historično državno pravo?! Kako morejo oni le za trenotek soditi, da bi Nemčija smatrala Čehe za sposobne, da bi oni imeli prvenstvo v deželah svoje češke krone?!

To se pravi, da, kakor je Nemčija zagrebla Hohenwartove fundamentalke, jednako izpodkoplje ona vsa stremjenja za doseženje češkega zgodovinskega prava. Čehi naj se ne motijo! Dokler se bo Hohenzollernski vpliv nadalje vmešaval v avstro-ogrsko notranjo politiko, dotlej se ne smejo Čehi nadejati, da zmagajo v svojem zgodovinskem pravu! Zato se natezajo avstrijski radikalni Nemci za obranjenje zveze Nemčije z Avstro-Ogrsko. Ta zveza je avstrijskim Nemcem porok, da se bo narodno pravo še na dalje merilo, ne po enakopravnosti, ampak po deljenju narodov v narode prve in druge vrste.

Lekeijo kancelarja Bülowa naj si slovanski narodi obeh polovin našega cesarstva dobro zapomnijo in globoko vtisnejo v srca. Značilno je, da so se nemške novine bale izvajati prave posledice iz Bismarckovih in Bülowih izjav; le mimogrede je nemški pisani madjarski list omenil, češ, kako »fino« se je Bülow priporočil Madjarom, da postavijo Nemce zopet v prvo vrsto z Madjari, a Slovane potisnejo daleko v ozadje. Da, tje, kjer pričinja postopanje, jednako s postopanjem z — rajo! Vredno je, da bi slovanske novine dobro pretresale govor grofa Bülowa, ko je priporočal Madjarom složno in jednako politiko z Nemci. Kolikor bolj nemške novine molče o Bülowih izjavah, toliko glasneje naj govore — slovanski politiki! Mi vsaj ne moremo dovolj naglašati, da tu mišljene izjave nemškega sedanjega kancelarja imajo dalekosežno važnost prvega reda.

Fran Podgornik.

Politični pregled.

V Trstu, 11. aprila 1903.

Dogodki na Ogrskem. V skrajni sili sta ministra Szell in Fejervary prihitela na Dunaj, kjer sta se oba predstavila cesarju in konferirala z različnimi ministri.

Zadnje vesti govore, da sta prihitela, da bi zopet izposlovala nekaj koncesij, s katerimi bi mogla potolažiti ogrsko srdito opozicijo.

In govori se, da sta dosegla svoj namen. O tem pa, kakove so te koncesije in kolik jim je obseg — ni nič znano.

Po dejstvu pa, da je minister za honvede (dež. brambo) ostal na Dunaju še potem, ko je ministerski predsednik Szell že odpotoval, se daje slutiti, da je vojna predloga bila v prvi vrsti predmetom posvetovalj. Nekateri hočejo vedeti, da je vojna uprava privolila v take spremembe vojne predloge, da bo mogel Szell stopiti pred opozicijo, naj privoli v rešenje spremenjene predloge.

Tudi to je prodrlo v javnost, da se je minister Fejervary — v potolaženje ogrske opozicije — potegnil za uvedbo dveh letne službe v vojski.

Ali bodi kakor hoče: vse kaže zopet,

Tomaž Bilek.

Minolega marca zaprl je za vedno svoje oči prezasluzen učenjak, neumorno delaven in ponižen mož: znani češki zgodovinar in učitelj Tomaž Bilek; v 84. letu svoje dobe je došel do onega cilja, kamor vodijo vsa človeška pots. Sporočilo o njegovi smrti razširilo se je v javnosti ravno ob času, ko se je ves narod pripravil na velikansko pogrebno slavnost dra. F. L. Riegra. V mogočem kor žalujočih zvonov, ki so peli svojo broneno žalostinko o smrti voditelja naroda, umeševal se je zvonček, ki je naznanjal ločitev ponižnega učitelja. — Vse življenje svoje je učenjak dajal le malo posla javnosti. On ni spadal med one, katerim na korist se vedno tolče boben, katerih ime in zasluge se vsaki dan glasno kličejo masam v spomin.

Izvemši njegove osebne prijatelje in njegove mnogoštevilne učence, ki spadajo po večini starejši generaciji, ga ni poznal nobeden mlajih. Mnogokateri mlajši je tedaj iznenadeno poslušal poročilo o njegovi smrti, iznenadeno in začudeno, ker je mislil, da je stari gospod že davno umrl.

Odkar je bil stopil v pokoj, ni stal več v nikaki dotiki z javnim življenjem češkim. Omejil se je na svojo mirno sobico, v kateri je živel svojim študijem, in njene štiri stene bile so meje njegovega sveta. Pa tudi preje ni bil nagnjen kakoršnemu si bodi nastopa-

da hoče ogrska vlada zmagati opozicijo s tem, da se — umika pred njo!

To treba priznati Madjarom: izborni imajo razdeljeno delo med vlado in opozicijo. Opozicija kriči in razgraja, vlada pa — dela zanj. Kar priznamo: mi bi morali iti v šolo k Madjarom!

Dogodki na Balkanu. Iz Carigrada brzojavljajo, da je ruski konzul v Mitrovici, Ščerbina, pred sinoči umrl.

O tem dogodku piše tudi oficijozni list avstro-ogrskega ministra za zunanje stvari, grofa Goluchowskega, dunajski »Fremdenblatt«, in omenja uvođoma, da ves civilizirani svet z obžalovanjem vsprejme vest o smrti moža, ki je že v začetku svoje karijere pokazal nenavadne zmožnosti; dalje povdarja, da kazni, katara se je prisodila napadalcu Ibrahimu, ni v nikakem razmerju z zločinom. Zaslišno za avstrijsko politiko pa je dejstvo, da »Fremdenblatt« meče vso krivdo radi gibanja Albancev na macedonske Bolgare, dočim ravno v istem članku priznava, da je vse gibanje Albancev naperjeno proti uvedenju reform in sicer radi tega, ker bi Albanci vsled reform izgubili svoje privilegije. Kako se torej to slaga? Bolgari vendar ne bodo ščuvali Albancev proti sebi! Tudi v tem slučaju se vidi, kako se avstrijska politika slaga s politiko Turčije. Toliko v Avstriji kolikor v Turčiji je kriv na konfliktih vedno tisti, ki je zatiran in ki se hoče rešiti zatiranja, zatiralec pa je nedolžen, kakor novorojeno dete. Dolžnost zatiranega je, da mirno prenaša vsa nasilstva in da na ta način ne moti ljubelega miru. Zatirani narodi se ne smejo niti pritoževati radi muk, katere morajo prenašati, ker gospodujočim narodom, kateri »mirno« sede okoli bogato obloženih miz, je sitno poslušati tožbe drugih.

Po logiki »Fremdenblatta« so torej vsega zla na Balkanu krivi le Bolgari, kateri pa so res že do grla siti grozodejstev Turkov in Albancev. Bolgari naj bi se puščali dalje klati, naj bi puščali, da jim še naprej onečšajo žene in bčere, da jim pred njihovimi očmi more in nabadajo otroke na kole in vse to samo zato, da bi se tej preljubeznivi evropski diplomaciji ne bilo treba beliti glave z dogodki na Balkanu. Ali kdo more od onega, kateri umira, zahtevati, da bi se brigal za glavobol svojega bližnjega in posebno še, ako se ta nikoli ni brigal za njega muke? Bilo bi preabsurdno zahtevati kaj takega! — Kaj more obupane macedonske mučnike brigati, ako gre ves svet na kose, ko je ta svet prepustil njih žalostnemu poginu! In vendar zahteva Turčija, in vendar zahteva Avstrija in vsa Evropa, naj Bolgari ne stavijo v nevarnost evropskega miru! Evropa naj poskrbi za to, da bodo mogli macedonski Slovani mirno in srečno živeti, pa se jej ne bo treba več ubijati radi balkanskega vprašanja.

Še nekaj je zelo značilnega v »Fremdenblattu«. Ta list se veseli, da si Turčija živo prizadeva, da bi zatrla gibanje divjih Arnavtov. A kaj mislite, zakaj? »Fremdenblatt«

nju v javnosti, ni ljubil blestenja se svojo navzočnostjo o vseh mogočih prilikah. Ampak po veliki krivici, ki so mu jo bili provzročili, ker so njemu, prezasluznemu, v najboljših moških močeh stoječemu možu, poslali modro polo, odtegnil se je še bolj boječ vsakršnji-koli dotiki se zunanjim svetom. Bolečina radi prizade za krivice, ne da bi mu bilo mogoče se braniti, utegnula je skrivno razjedati njegovo srce. Razven v zavesti svoje nekrivde, našel je tolažbo v osamljenosti in v svojem marljivem prezasluznem delu. On si ni želel pohvale, ampak zavest, da je po svojih močeh deloval v prospeh svojega naroda, bila mu je edino, najlepše plačilo.

Dvakrat izgovarjali so vsi njegovo ime, in obojekrat bilo je pošteno delo: ne samo kak lep poklon, kaka domača beseda, ki je obračalo pozornost javnosti na ponižnega učenjaka.

Kakor direktor akademičnega gimnazija, bil je leta 1870. toliko pogumen, da se je možko postavil za svoje prepričanje. Zastonj se je takrat trudila vlada, da bi ga pripravila, da voli v deželni zbor njene kandidate, katerih izvolitev je bila nemško-liberalna vlada toplo »priporočala« vsem uradnikom. Tu so bili napravili liberalni binavei svoj račun brez krevarja. Direktor Bilek je bil tedaj pokazal, da je neupogljiv, a ta dokaz bilo mu je drago plačati. Ako bi ga bili radi

odgovarja sam na to vprašanje in meni, da bo potem lažje zatreti tudi ustajo Macedoncev. Torej ne tega, da bo krivec Arnavt kaznovan, marveč tega, da bo mogoče mučenika še dalje mučiti, se veseli dunajski oficijozni list. Res, jako blagodušno!

Iz Carigrada poročajo, da je Porta naznanila kazni napadalec Ibrahima ruskemu poslanstvu v Carigradu. Poslanstvo pa je akt vrnilo Porti z opazko, da bi bil Ibrahim moral biti obsojen na smrt, ako je kriv, ali pa oproščen, ako ni kriv.

Irsko vprašanje. Ne more ga biti boljšega dokaza, kako je Anglija — vzlic vsej »sijajni zmagi« — izkravala na južnoafričanskem bojišču, kako je po južnoafričanski vojni trpel ne le nje moralni in vojniški ugled, ampak tudi nje moč nasproti lastnim notranjim vprašanjem, nasproti katerim se je kazala dosedaj neizprosno trdovratno — ne more ga biti, pravimo, boljšega dokaza, da je Anglija grozno kaznovana radi zje roparske vojne proti južno - afričanskima republikama, nego je ta, da misli odjenjati nasproti toli preganjanim toliko sovražljenim Ireem.

Po vesteh, ki se dosledno vzdržujejo po novinah, skoro ni možno ni dvomiti da Anglija zaresno misli podati Ireem neko vrst homerule — samouprave. In kakor da je masevalka Nemesis zalotila angležke konservativce, ki so sedaj na krmlu, ne morejo iti drugače v prihodnjo volilno borbo, nego s parolo: pomirjenje Irske! Oni, katerim je bila kardinalna točka v programu: nič odjenjati, nič dovoliti — oni, ki so v imenu »jedinstva« in »avtoritete« države gazili čut najprimitivnejše pravčnosti, ki so proganjali kakor same zločince narod Ireem, ker je zahteval, naj mu dajo dihati, naj mu dajo nekoliko svobode, da se bo mogel dvigniti iz grozne ekonomske bede: ravno isti konservativci razmišljajo sedaj o tem, da dovoli Ireem v njihovem Dublinu zakonodajen zastop, ki bo samostalno odločeval o raznih irsko-lokalnih vprašanjih, in govori se, da se ima temu zastopu podrediti tudi irska policija.

To posledaje bi bilo za Irce velikanske važnosti — pravo odrešenje, ker bi pomajalo zaključek groznih persekucij. Glede sodnikov — pravijo — ni še odločeno — da-li imajo pasti pod kontrolo irske zbornice.

Vprašanje je pa, da-li se Irce zadovolje s koncesijami, ki se jim mislijo ponuditi. — Bržkone — da! Saj si s tem ne zapro poti za nadaljnje boje in — vspehe. — Narobe: ko je krogla iz tepe prodrla sovražno obzidje, je le narasla nada napadalcem da zmagajo končno.

Vsi mali narodi — to smo rekli že nedavno temu — imajo razloga, da najpazneje slede zavodu irskega vprašanja v sedanjem stadiju. Tu imajo izgled, ki jih sili, da ne obupujejo na svoji bodočnosti. To je — kakor v naravi. Drobno je zrnea, ki je je človeška roka vrgla v zemljo. In naj so klimatične razmere še tako neugodne, vendar to zrno požene kali, ako je bilo — zdravo! Tako je tudi v življenju narodov. Tudi idejam, političnim, socialnim, prihaja psiholo-

njegovega »upora« takoj strahovali, provzročilo bi bilo to nepotrebnega mnogo viharja. Bilo je treba torej počakati časno. Ali »modra pola« za neupogljivega direktorja, ki si je upal tudi visokej vladi izraziti svoje prepričanje, bila je pripravljena. Tri leta pozneje so prezasluznega pedagoga poslali domov. Za njegovo umirovljenje ni bilo nikakega razloga. Tomaž Bilek je bil uzoren direktor, ki je svoje najboljše moči posvečal zavodu, katerega je vodil; bil je čaščen in ljubljen toliko od udov svojega profesorskega kolegija, kolikor od učencev zavoda. Tedaj se je nahajal v najlepši moški dobi in njegova minolost, kakor pedagoga, bila je brez madeža. Vzlic temu so ga poslali vsejedno v pokoj, dasi v spremstvu laskavega priznanja za njegovo dolgoletno in izvrstno službovanje.

Vse simpatije naroda so bile takrat zanj. Ločil se je od urada kakor mučenik svojega prepričanja, in v onem času znalo se je še eniati stalnost v prepričanju in moški ponos. Od takrat se ni več čulo o kakem konfliktu mej kakim češkim direktorjem srednjih šol in mej višjo oblastjo. Razmere so se od onega časa najbrž precej — izboljšale. Ampak takrat, v eri zasledovanj in žaljenj vsega, kar je bilo češko, čutilo se je instinktivno, da je javnost obvezana, v kolikor v njenih močeh, da da zadoščenje možu, kateremu se je zgodila tolika krivica. Mesto Praga je ta-

giški moment, ko zmagujejo, ako je bilo vsatrajnosti, tiste moralne sile, ki ima svoj vir — v dobri stvari sami.

Štrajk v Rimu. Slabo se je začel, slabo se v odil in najslabje je končal štrajk rimskih tiskarjev. Kakor smo poročali že včeraj, uprizoriti so hoteli socialisti v Rimu generalni štrajk, da bi tako pomagali štrajku tiskarjev. Ali do pravega generalnega štrajka niti ni došlo radi pomanjkanja discipline in bržkone tudi radi pomanjkanja materialnih sredstev, katero napako moramo opaziti na vseh štrajkih v zadnjih časih. Uprizarjati štrajke brez potrebnih materialnih sredstev pa je največji nezmisel, ker je že v naprej gotovo, da končajo s porazom štrajkovcev. Ker so voditelji videli, da ne morejo uprizoriti popolnega generalnega štrajka, so seveda priporočili vsem štrajkovcem, razun tiskarjev, naj se podajo na delo. Na ta način je ponesrečil toraj generalni štrajk.

Včeraj pa je še bolj žalostno končal štrajk tiskarjev samih. Imeli so namreč shod, na katerem so govorniki povdajali, da če tudi generalni štrajk ni dosegel pričakovanih vspehov, je pa dokazal solidarnost rimskega delavstva, a bridka ironija je hotela, da se je ravno na tem shodu dokazalo pomanjkanje solidarnosti ne samo med vsami rimskimi delavci, marveč tudi med tiskarji samimi in med socialističnimi voditelji. Shod se je namreč končal s popolno anarhijo in se ni storilo nikakega sklepa. A tiskarji pojdejo kljub temu na delo.

Tržaške vesti.

Občinske volitve v mestu in Slovencl.

V člankih, v katerih je te dni »Piccolo« pravljal delavnost in vspehe večine mestnega zbora tržaškega v dobi zadnjih treh let, je povdarjal, da je te vspehe in to intenzivno delovanje pripisovati izlasti dejstvu, da je bil ta zastop jedinstven, homogenen in brez vsake opozicije. S tem je skušal volilce prepričavati, da je le v interesu občine, ako to razmerje ostane tudi nadalje, ako se ta večina vsa povrne v mestni svet.

S temi izvajanjmi se je »Piccolo« postavil v nasprotje z nazori vsega ostalega sveta o pogojih za uspešno parlamentarno delovanje in se je postavil v nasprotje tudi z dejstvi samimi.

Priznavamo, da je bilo zadnje čase delovanje mestnega sveta stvarneje in intenzivnejše, nego v prejšnjih časih. A od kodi je prihajal impulz za to? Mari ne ravno iz strahu pred opozicijo? Mari bi se bila večina tako požurila z različnimi projekti, s katerimi sili sedaj, ako bi jej ne bil za petami Dompieri, ki je bil izvoljen proti njej volji — katera izvolitev jej je bil resen opomin o nastajajoči opoziciji — in ako je ne bi v to naganjal strah pred grozečo opozicijo?!

Ravno zato velja po vsem svetu pravilo, da je opozicija, oziroma kontrola, neizogibno potreben sestaven del parlamentarnega življenja.

(Dalje v prilogi.)

krat na vzvišen način zadostilo častni dolžnosti s tem, da je strahovanega učitelja zaprosilo, naj bi prevzel izpražnjeno mesto klasičnega jezikoslovja na mestnem realnem gimnaziju. Tri leta (1873. do 1876.) še deloval je Bilek kakor pedagog. Na to se je odpovedal mestu in stopil stalno v pokoj, da se je mogel tem marljivjeje posvetiti svojim zgodovinskim študijem.

Posvetil se je proučevanju zgodovine, slede neki notranji sili, ker on je bil po poklicu jezikoslovec in naravoslovec. Ali že kakor gimnazjski direktor ukvarjal se je nad se zgodovinskimi proučevanji. Najbolj ga je privlačevala zgodovina v društvu Jezusa. Na njeno delovanje v deželah češke krone vsredotočil je svoje marljivo proučevanje. V programu akademične gimnazije, v zadajem, katerega izdajo je on vodil, izišel je leta 1873. prvi del na široki podlagi osnovane zgodovine o delovanju družbe Jezusa v čeških deželah (Tovaryštvo Ježíšovo a působení jeho v zemích království Českého vubec a v kolégu Pražském u sv. Klimenta zvláště. Doba I. od roku 1556 do roku 1618.)

Sedaj, ko je imel toliko svobodnega časa, hotel je početo delo nadaljevati in dovršiti. Ali raziskovanje, katera je bil začel v to svrhu so imela zaključiti z drugim vspehom, nego z onim, kateri si je bil prvotno postavil. (Zvršetek pride.)

Če je torej tu v Trstu že strah pred opozicijo obrodil dober sad, potem nam je jasno, kako krivo je to, kar je trdil »Piccolo«!

To spoznanje je jelo prodirati tudi v Trstu in posledica temu je, da po dolgem času vidimo zopet enkrat, kako si resno stojiti nasproti dve italijanski stranki — na eni strani dosedanja večina pod zastavo društva »Patria«, na drugi pa novo društvo »Domenico Rossetti«, na čelu mu bivši župan Dompieri.

Z nacionalnega stališča gledamo mi lahko povsem indiferentno na to borbo, kajti niti od ene niti od druge stranke ne pričakujemo, da bi ugodili našim narodnim težnjam. A tudi, kar se tiče administrativnega programa ne vidimo nobene razlike, ki bi nas silila, da se ogrevamo za eno ali drugo stranko.

A vendar ima ta borba tudi za nas, kakor za vse občane sploh, velik interes. In sicer iz vzroka, ki smo ga navedli že gori. Naj se že zasuče sreča za eno ali drugo stranko: naša občina more le profitirati, ako dobimo v zbornici nekoliko zdrave stvarne opozicije!

Cepprav se ne moremo — radi njiju nacionalnega programa — aktivno pridružiti nobeni obeh strank, vendar bomo velikim zanimanjem sledili tej volilni borbi, iz katere se bi mogla izemiti zdrava opozicija.

Hristos voskres! Alleluja! Gospod je vstal! Izkrvavel je na Veliki petek na križu, izdan od svojega naroda, križan od Rimljanov, zatiralec in krvnikov vseh sinov Izraelovih. Prišli so Njegovi prijatelji in Ga pokopali v nov grob, v katerem ni še nikdo ležal. To je bil konec Početnika življenja — Njega, milega in usmiljenega Nositelja novih nauk, nauk odpuščenja, ljubezni in pravičnosti! Na križu je umrl — v grob je bil pokopan — v grob smrti, gnjilobe, sramote — nikdo ni imel več spominjati Njegovga imena!

Tak konec naj bi bil namenjen vsem onim, ki bi hoteli slediti Njegov vzgled in hoditi po poti pravičnosti, ljubezni in odpuščenja — v smrti, v gnjilobi, v sramoti naj izgine spomin vsakemu, ki bi hotel prinesiti zatiranim pomoč, bednim rešenje, trpečim novo življenje. Na križ ž njim, kdor bi hotel rušiti gospodstvo potomecev krivičnih Rimljanov in hlaavskih Farizejev!

A Krista ni premagala smrt. V smrt je šel — ali iz njenega krutega objema, iz njenega temnega kraljestva, je otel vse one, ki so Njegovi — ki so Njegovi po pravičnosti, ljubezni in odpuščenju.

Žrtev je bil Krist za narod svoj in žrtev zahteva od vseh, ki hočejo biti Njegovi!

Vstal je na tretji dan! Hristos voskres! Zatrepetali so Rimljani, poskrili so se Farizeji! Gospod je vstal! Grob je prazen! Križ je zaamenje zmage!

Širom po slovenski domovini, povsod trpi naš narod — narod nekdanj slavni in močnih Slovencev. Zatrti so ga, izkopali so mu globok grob, izginiti mora in za seboj zapustiti sramoten spomin. Takov torej bi moral biti konec našega naroda!

Ne! ne! Krist ni umrl, vstal je, grob je prazen, križ ni znamenje sramotne smrti, ampak novega, trajnega življenja.

Zato se vzdiguje naš narod povsod po slovenski domovini. Ne boji se boja, ne boji se trpenja, ne boji se križa! Ali ne vidite povsod vrlih slovenskih sinov, ki z veliko dušo in močno roko vodijo narod od bitke do bitke, od zmage do zmage!

Ni nam se treba bati torej bojev, preganjanja, trpenja. Na križu in v grobu je zlomil Krist moč krivičnikov — v boju in v trpenju zlomi tudi naš narod one svoje krivičnike in zatiralec.

Velikonočni prazniki zavejo vse narode na praznično slavo — Slovence se ne no sijo miru in počitka. Volilni boji, gospodarski napadi, politične in cerkvene krivice, vse to je sedaj v naših meri nad našim narodom. Naš boj še ni izvojevan!

Velikonočni prazniki, prazniki Kristovega zmagovalstva, nas navdajajo z novo močjo in z novim navdušenjem. Krist je vstal in iz smrtinega objema je rešil tudi naš narod. V Kristovem Vstajenju je zagotovljena zmaga vsem trpinom — v Njem vstanemo tudi mi!

Torej na delo, na vstrajen boj. A sredi najhujšega viharja tolažila nas bo zavest, da nam je zmaga zagotovljena: Gospod je vstal!

Zato voščimo vsemu našemu narodu srečne in vesele velikonočne praznike! V našem trpenju in boju nam prinesejo tudi letošnji velikonočni prazniki nove moči. — Hristos voskres! Gospod je vstal!

Kandidati Dompierijeve stranke za III. volilni razred. Danes je polit. društvo »Domenico Rossetti« po lepkih proglasilo kandidate za III. mestni volilni razred, ki so sledeči:

Cogliervina Domenico obrtni nadzornik, Depangher dr. Michele zdravnik, Dompieri dr. Gino inženjer, Enenkel dr. Edoardo odvetnik, Marinaz Francesco šolski vodja v p., Miks Riccardo gimnazijski profesor, Pattaydr. A. Gracco zdravnik; Pederzoli Enrico sodni svetnik, Pozzetto F. Raoul lekarnar, Roeco Francesco tu F.co trgovec, Ruzzier dr. Antonio zdravnik, Tubouret Giuseppe inženjer.

Proglas povdarja, da se bo stranka trudila, da spravi v red mestno gospodarstvo ter da je med svoje kandidate nalsš postavila tudi nekaj uradnikov, ker sedanja vlada-joča stranka ostentativno izključa uradnike od mestne uprave, dasiravno se more mestna uprava mnogo okoristiti od praktične sposobnosti uradnikov.

»Piccolova« nesramnost. Kakor mi, tako je tudi list »Trieste« takoj istega dne po proglasenju kamorističnih kandidatov za IV. in III. volilni razred pripomnil, da se gospodom kamoristom trasejo hlačice in da so se glavarji kamore zatekli v IV. razred, kjer jim je zmaga najbolj gotova. Vsled te pripomnje v »Trieste« nastala je med tem listom in med glesilom kamore, »Piccolome«, ostra polemika. Popolnoma postransko je v tem obziru vprašanje, da li so glavarji kamora katerikrat poprej že kandidirali v IV. razred? Fakt je ta, da so se o zadnjih volitvah, ko so bili gotovi zmaga v vseh štirih razredih, drugače porazdelili in da se letos zopet stisnili v IV. razred! Po tem je vsakako sklepati, da jim temperatura v družih razredih, posebno v III. in I., ni ravno po godu.

Mi bi se ne bili sicer več brigali za to polemiko med obema laškima listoma, da se ni včerajšnji »Piccolo« na uprav židovsko smrdljiv način obregnil ob slovenske okoličane, katerim v notici »Molto lusinghiero!« pravi, da so **analfabeti in tepci** (bietoloni) in ob slovenske prvake, katerim pravi, da so o državnoborskih volitvah leta 1897. trdili o pok. Nabergoju, da sedi na dvoru poleg cesarja na ravno tako visokem »caregonu«, kakor je prestol.

Kar se tiče očitjanja analfabetstva, bi »Piccolo« pač mnogo boljše storil, da bi šel šteti analfabete v Italijo, kjer jih je toliko, kakor morda le v še kaki popolnoma barbarški deželi in kjer ogromna večina nižjega ljudstva ob vsej laški kulturi ne pozna drugega, nego »stilet« in laške kletvine. Ako pa je v naši okolici res še kaj analfabetov, bije se »Piccolo« s tem očitjanjem samega sebe po zobe oziroma tisto gospodo, kateri služi. Kdo ima v okolici skrbeti za to, da ne bo analfabetov? Žid — odgovarjaj! Kdo je kriv na tem, da je kljubu neprestanim prošnjam in zahtevam tistih kmetovalcev, katerim praviš ti, da so — tepci, več vasi po okolici še sedaj brez šole? Žid odgovarjaj! Kdo je kriv, da se po okoličanskih slovenskih šolah nastavlja izvesti učitelji, pristaši kamore, katerim je naloga, da mladino poneumnajo, mesto da bi jo vzgajali in poučevali!

Žid — odgovarjaj!

Gospoda Italijani, katerim je židovska nesnaga na lesnem trgu trobilo, delajo najprej vse možno, da bi slovenskega okoličana potiskali v nevednost, potem pa so tako brezobrazni, da istega okoličana pusuje s tepcem in analfabetom, da si je koncem koncev v mestu samem razmerno in absolutno mnogo več analfabetov, nego v okolici!

Kar se tiče števila tepcev med Italijani, nočemo izreči nikake trditve; dovolj pa označa višino laške kulture v našem mestu že dejstvo, da more tu izhajati tako bedast list, kakor je židovski »Piccolo«, kateri mora sam imeti prokletlo slabo mnenje o svoji laški publici, ako jej dan za dnevom ponuja tako dolge kolone lažij in bedastosti, kakor se to godi ravno sedaj pred volitvami.

Kar se tiče volilne agitacije po okolici, postopa naša slovenska stranka javno in odkrito po shodih in jej ni treba posluževati se lažij in sleparstev, ker ima dovolj dela že s tem, da odkriva slovenskim volilem

laži, sleparstva in nepoštenne nakane laške stranke! Tisti, ki hočejo z lažmi pridobivati okoličanske volilce, so ravno laški agitatorji, ki po noči in skrivaj plazijo po okolici z lažmi v ustah in Judeževimi groši v žepu! Kljub vsemu temu pa jim gre delo jako slabo iz pod rok, ker slovenski okoličani nismo več taki — tepci, kakoršne bi nas radi imeli »Piccolovi«! Židje in njih laški gospodarji. Sramota za tržaške Italijane je že to, da pošiljajo v boj proti Slovincem tako nesramno židovsko svojat, kakoršna se zbira okoli »Piccola«. Okoličani in mestni Slovinci pa naj si dobro zapomnijo te — »tepec« in »analfabete« in naj nanje primerno odgovorijo o — predstojeh volitvah!

Okoličan.

Sovražstvo slovenskih odpadnikov.

Neka slovenska služkinja nam piše: Ravno me slovenski služkinje moramo čisto občutiti sovražstvo mestne gospode do našega jezika. Ravno na nas vrše ta gospoda čisto najkru-teje moralno nasilje s tem, da nam branijo govoriti svoj mili nam materini jezik. To reže v dušo, ko nam zasramujejo besedo, ki nam jo je prvo govorila ona, ki nam je dala življenje. To boli, to peče. Vendar se še prenaša to, ako prihaja to od ljudi, ki niso našega rojstva. Ali neznosljivo, duša se vpenja v človeku od jeze, ako nam zasramujejo naš jezik ljudi, ki so po rojstvu naši, ljudi, katerim se pretaka po žilah kri, ki je — naša kri!

Pred časom sem bila prišla v službo v neko dalnatinško družino. Toda ti Hrvatje so govorili med seboj le italijanski. A kmalu sem se uverila, kako jim razjeda srca sovražstvo do našega jezika! Kar strmela sem. (Strmeli ste? Po krivici. Saj to je vendar navdaja psihološka posledica, da oni, ki se je odpovedal svojemu rojstvu, sovražijo tudi to svoje rojstvo. Op. uredništva). Nastopivša to službo sem našla tamkaj v službi še eno Slovenko — sobarico. Več nego naravno je bilo, da nama je služil za medsebojno občevanje naš slovenski jezik. In človek bi menil, da ga ne more biti, ki bi mogel oporekati temu. Motili smo se. V družini teh odpadnikov so bili tako zagriženi, da kar niso mogli prenašati slovenske besede. »Cosa parlo per tureo?!« so zasramovali naju. A ko nisve odjenjali, so nama nekega dne naravnost prepovedali govoriti slovenski! Niti besedice da ne smeji spregovoriti več, »in ščavo«. Govorili naj le italijanski, ali pa, v božjem imenu, tudi — nemški!

Tako daleč seza sovražstvo naših odpadnikov do našega jezika! Vse bi nam dovolili: italijansko, nemško, in tudi turško — le če čujejo slovensko, jih začenja tresti mrzlica..!

Me dve pa svi sklenili da se ne udavi. Niti med seboj da bi ne smeli govoriti svojega materinega jezika?! Da bi nam kdo jemal to, kar nam je podelil sam Bog?! Tega pa ne! Če jim ni prav, pa — pojdevi.

Tako naj delajo vse naše služkinje! Če je njihovo sovražstvo do našega jezika veliko, pa pokažimo jim me, da je naša ljubezen do tega jezika — še večja!

Na razna vprašanja, došla nam glede na namerjani izlet Tržačanov v sv. Križ, odgovarjamo, da prihoduji ponedeljek ne bo nikakega ofiojelnega izleta, ampak le navaden zaseben izlet, brez vsakega posebnega namena. Tržaški izletniki se ustavijo v krčmi g. Maganje Jakoba, do katerega se prihaja po poti, ki vodi od kolodvora gori k cerkvi na desno.

Dostaviti imamo še, da pridejo v sv. Križ tudi nekaj »Daničarjev« s Kontovelja, ki se tudi ustavijo v imenovani krčmi.

Naša društva in njihovi izleti. Pišejo nam: Večkrat je čuti opazke, češ, čemu treba prirediti izlete v čisto slovenske kraje, kjer ne treba vzbujati in navduševati sobratov na odpor proti tujcu — sovražniku! Da govorimo resnico: tudi mi smo bili nekdanj enakega mnenja. Ako se pa danes ne strinjamo več s tem mnenjem, do tega so nas dovele mnogoletne naše skušaje. Vzemimo si za primer naša pevska društva. Ta društva (kakor, sploh vsa društva, ki niso politična) ne smejo nastopati na političnih poljih. Smejo pa in morajo delovati na zabavno-kulturnem polju.

Taka društva ne smejo delovati politično; posamičnim členom teh društev pa je — to se uumeje — neoporečna pravica do takega delovanja.

Kar se dostaje prirejanja izletov v okolico, je pevsko društvo »Kolo« posebno marljivo. Z izleti v tužno Istro je pa stvar zelo težavna.

Prvo, ni primernih komunikacij. V drugo, tudi če bi bile te zveze dovoljne — nimamo primernih mest, kjer bi mogli stopiti na kopno, oziroma zapuščati železnico; v tretje, je stvar težavna zato, ker nam oblastva ne dovoljuje prirediti izletov tja, kamor bi bilo najbolj potrebno; in četrto si tudi ljudje, ki žive tu v neprestanem političnem boju, žele vsako toliko mirne zabave med svojimi. — Društvo »Kolo« je že obhodilo, — korporativno, ali v oddelkih — že skoraj vse bolj izpostavljene kraje — v mestu samem, v tržaški in v bližnji istrski okolici.

Ob času kake narodne potrebe so členi tega društva (le z malimi izjemami) vsi na narodnem delu — zato si tu pa tam želé počitka, kakor si ga želi sleherni utrujeni delavec!

Bodimo torej pravični in ne podcenjajmo dela onih, ki — delajo in se trudijo! Dostavimo naj še, da naša društva vrše tudi na domači zemlji, med svojci, svojo narodno in civilizatorično misijo že s tem — ako se vedejo izgledno, ter s svojimi izgledi uplivajo na mase našega naroda. Toliko v blagohotno uvaževanje onim, katerim je namenjenih teh par vrstic.

Oratorij sv. Frančiška. »Glasbena Matica« v Ljubljani bo proizvajala 22. in 23. oratorij sv. Frančiška. Ta oratorij se odlikuje se svojo fino klasično skladbo ter se je pel že po vseh stolnih mestih z najsijajnejšim vspehom. »Glasbena Matica« nastopi v tem oratoriju s 160 pevci in pevkami; ta dan bo slavila »Matica« višek svoje umetniške narobrazbe. Ta zavod gotovo zasluži vsega našega priznanja in simpatij, a ne samo z besedami, ampak tudi v dejanju. Kdor le more in kdor ima le srce in čut za lepo umetnost, naj pobiti prvi ali drugi dan v belo Ljubljano.

Konsumno društvo v Sv. Ivanu bo imelo na belo nedeljo po blagoslovu svoj redni občni zbor.

Veselica pevskega društva »Velesila« v Šklednju. Pevsko društvo »Velesila« v Šklednju priredi dne 19. aprila t. l. (na belo nedeljo) veliko veselico s plesom v dvorani gospe Marije Sancin p. d. Oraš. Začetek veselice bo točno ob 4. uri popoldne. Del čistega dobička podari se družbi sv. Cirila in Metodija.

Program priobčimo pravočasno.

Veselični odsek »Trgovskega izob. društva v Trstu« naznanja vsem členom in prijateljem društva, da priredi jutri t. j. (Velikonočno nedeljo) izlet v Škocijansko jamo. Odhod iz Trsta (Sv. Andrej) ob 8. uri 45 minut zjutraj. Povrnitev iz Divače ob 7. uri 30 minut zvečer.

»Odsek«.

Tatovi v srbski pravoslavni cerkvi. Minolo noč so udrli tatovi v tukajšnjo srbsko pravoslavno cerkev.

Okolo 3. ure po polnoči je redar, ki je stražil ob strani kanala, opazil neko črno prikazen, ki je preskočila železno ograjo cerkve na strani ob kanalu. Redarju se je posrečilo ujeti dotičnika in ga je odvel na redarstveni urad v ulici S. Nicolò. Takoj na to sta pritekla dva redarja klicat cerkovnika s tem, da sta z vsi silo zvonila s hišnim zvonceem in klicala, da so tatovi udrli v cerkev. Ko sta pritekla cerkovnika in odprli cerkev, je eden redarjev ostal zunaj, drugi pa je šel z enim cerkovnikom v cerkev, dočim je en cerkovnik ostal z redarjem pred cerkvenimi vratmi.

Redar in cerkovnik, ki sta šla v cerkev, sta šla notri skozi vrata, ki so za velikim oltarjem. Za oltarjem sta zalotila dvojico tatov. Tatova se nista nič protivila, ampak sta se pustila mirno zvezati.

Tatovi so prišli v cerkev s ponarejenim ključem skozi vrata zvonika na desni strani glavnih cerkvenih vrat. Na vrhu stopnic so tatovi naleteli na močna vrata, ki vodijo na cerkveni kor. Ta vrata so skušali odpreti na razne načine. Konečno se jim je posrečilo, da so ulomili ključavnico in so tako prišli na cerkveni kor. Da so prišli od tu v cerkev — z višine kakih 15 metrov — so se poslužili vrvi, ki so jo odrezali od zvona v stolpu, po katerem so prišli. Na vrvi so napravili 6 vozlov in eno zanjko za noge. Tako so se spustili doli. V cerkvi so zlomili vrata tabernaklja in pobrali ven vse, kar je bilo večje vrednosti — z Najsvetejšim vred. Na ikonostasu so razbili cirka centimeter debele kristale in so snali obe podobi na desni in levi ter so od Krista pobrali vse dragocene kamene, od Matere Božje pa samo tri velike smaragde.

Odnosi niso ničesar, škode pa so vendar provzročili več tisočev kron. Kolikor smo mogli doznati, so lopovi Tržačani. Jutri ali pojutrišnjem bo cerkev vnovič blagoslovljena.

Pod voz je padel včeraj bivši pekovski pomočnik Josip Colja. Poškodovan je bil na desnem ušesu in okoli istega. Z Goldonijskega trga, kjer se je dogodila nezgoda, je šel ranjeni, v spremstvu redarja na zdravniško postajo, kjer so mu podelili potrebno pomoč.

Ožgala se je 7-letna Erminija Galles, stanujoča v ulici dei Fabbri št. 7. Ko je opravljala mala dela na ognjišču, se jej je vnela obleka. Na srečo je bila navzoča njena mati Terezija, katera je z vso naglico priskočila na pomoč nesrečni hčerki. Mala je opečena po obrazu, vratu in po rokah. Mati njena pa le po rokah. Zdravnik z zdravniške postaje jima je podelil prvo pomoč.

Lep dobiček je napravil delavec Dragotin M., ko se je predinočnim v kavarni Fabris spustil v hazardno igro z nekim nepoznanim — »prijateljem«, kateri ga je v času ene kratke urice obral za 30 kronic. Za nameček je nepoznanec porabil priliko, ter je, ko se je Karleto oblašil, okral istega za kakih 10 kron, katere je bil že dovolj »obrani« igralce v svojo nesrečo pustil na igralni mizi!

Okrađeni je prijavil ta dogodek redarstvu, katero bo skušalo najti in »nagraditi« vrlega igralca-uzmoviča. Vrh vse prizadete škode bo pa tudi Karlo M. odgovarjal pred sodnijo radi — hazardne igre! Lep dobiček ima opeharjeni Karlo!

Našim ljudem pa naj bo ta dogodek opeharjenega Karleta v penk in resno posvarilo.

Voznik in voz s konjem vred — zginila. Tvrška Kahn in drugi išče svojega voznika po imenu Vico S., kateri je zginol že v četrtek, a ne sam, ampak z vozom in konjem vred.

Konj in voz sta vredna kakih 700 K. Kahn in drugi — bi se gotovo ne brigali za sedanje bivališče voznika, ali voz in konj sta jim gotovo na mislih.

Dražbe premišnin. V torek, dne 14. aprila ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredbe tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premišnin: v ulici Fabie Severo št. 3, krčmarska oprema in vino; v ulici Luigi Ricci št. 1, hišna oprava.

Vremenski vestnik. Včeraj toplomer ob 7. zjutraj 8,7, ob 2. uri popoldne 15. C. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 756,9. — Danes plima ob 9,56 predp. in ob 9,12 pop.; oseka ob 3,31 predpoludne in ob 3,18 popoldne.

Radi Velikonočnih praznikov izide prihodnja številka »Edinosti« v torek, ob navadni uri.

Kakor je splošno znano, dajajo Mauthnerjeva semena za repo in klajo velik dobiček. Ravno tako izvrstna in nedosegljiva so Mauthnerjeva semena za zelenjavo in cvetlice.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Veliko število gostov** prihaja sedaj v naše Primorje. Na Reki so polni vsi hoteli, tako, da je težko dobiti sobo tudi za drag denar. V Opatiji pa je bilo minoli teden vsaki dan povprečno do 3000 gostov. Potem pa je gostov tudi v Lovranu, Voloskem, v Cerkljenici itd. Parobrodi so polni potnikov vseh narodnosti. Med Slovani je največ Čehov. Ker pa je poletna sezona še le v začetku, je pričakovati, da se bo število tujcev višalo, dokler ne navstane huda vročina.

× **Velikonočen dar družbi sv. Cirila in Metodija za Istro.** Odbor meščanov in velikašolcev v Zagrebu je odposlal vodstvu te družbe svoto 6252 K 67 stot. kakor čisti dohodek nedavno prirejenega velikega koncerta v »Sokolov« dvorani.

× **Deželno učiteljsko društvo za gorški in gradiščanski okraj in — slovenski jezik.** Rodoljubna roka nam je doposlala nastopni dokument:

Landeslehrerverein von Görz und Gradisca.

Einladung
zu der am 14. April 1903 um 10^{1/2} Uhr vormittags im Hotel »Cervo d'oro« zu Görz stattfindenden

Ordentlichen Generalversammlung
Tagesordnung:

1) Berichterstattung a) des Präsidenten, b) des Vicepräsidenten, ob ein Reichsleh-

rerbund gebildet werden könnte, c) der Sekretäre.

2) a) Bericht des Kassiers, b) Rechnungsabschluss pro 1902/3 und Voranschlag pro 1903/4;

3) Wahl zweier Revisoren im Sinne des § 10a der Vereinstatuten.

4) Wahl der neuen Ausschusses im Sinne des § 10 der Vereinstatuten.

5) Eventuelle Anträge und Resolutionen. Diese müssen zwei Tage vor der Generalversammlung an den Präsidenten schriftlich eingesendet werden.

Haidenschaft, den 30. März 1903.

Der Präsident

Bajt, m. p.

Za one, ki ne umejo nemški, bodi povedano, da gori rečeno učiteljsko društvo — društvo učiteljev dežele, ki je po večini slovenska in po manjšini italijanska — vabi svoje člene na občni zbor! Preveč vre kri v naših žilah, prehuda je naša indignacija, da bi mogli takoj pisati primeren komentar. Obračamo pa se do gg. učiteljev na Goriškem — v katerih narodno mišljenje in politično značajnost verujemo nepremično — naj oni sami poskrbe na občnem zboru, da vodstvo njihovega društva dobi lekcijo, kakoršno zasluži.

Vesti iz Kranjske.

* **Nemškutarija na Kranjskem.** V uradnih prostorih deželne prisilne delavnice se je zadnji čas ugnezdila neka neslana noblessa, ki diši po nemškutarskem parfumu. Te dni je prisilna delavnica poslala neki slovenski odgonski občini nemški dopis. Ta nemški dopis naj je zadaji iz prisilne delavnice, ker kak drug tak spis pojde — »po šubu« nazaj!

* **Predržnost cigarov.** Odgonski vodnik iz Kranja je bil dobil nalogo, da odvede na Goriško pristojno cigansko Amalijo Mayer do Ljubljane. Na potu od Lukovice do Ljubljane se je odgoncem pridružil neki drugi cigan, baje mož Amalije Mayer. Prišel je na voz in se z družbo peljal do neke kapele blizu Tržiča. Tam je nakrat enega izmed otrok vrgel na cesto, vsled česar se je moral voz vstaviti. Na otrokovo kričanje so iz bližnjega gozda prihiteli trije cigani, ki so se polastili odgonke Amalije Mayer in njenih otrok ter so z njimi izginili v bližnjem gozdu. Tisti cigan, ki je bil na potu, pa je odgonckemu vodniku grozil z revolverjem in ga s tem primoral, da se je umaknil. Zdaj zasledujejo orožniki to predrzno cigansko družbo.

* **Iz Slapa pri Vipavi** nam poročajo: Vže dalj časa smo gojili željo po ustanovitvi kakega gospodarskega društva po vzoru tržaških okoličanskih društev. Pridelka, zlasti vina imamo toliko, da ga sploh ne moremo niti prodati in marsikateri kmet bi si mnogo pomagal, ako bi le svoj pridelek prodal. Koliko pa imamo sadja, katerega pa ne znamo prodajati, marveč ga hodijo kupovati sem po nizki ceni Nemci in si s tem polnijo svoje žepce. Vrh tega pa imata v vasi prodajalnice dva tujca in tako hodi ves dobiček vedno iz vsi. Da bi se temu prišlo v okom in da bi se naša vas gospodarsko zavarovala, sklenili so vaški voditelji in veljaki obeli strank ustanoviti v občini gospodarsko obrtno društvo, katerega glavni namen bo ustanoviti svojo društveno gostilno in prodajalnice, izvažati vino v druge kraje in sploh povpeševati kmetijstvo ter preskrbljati z vsem gospodinjstvom. Vaški voditelji in veljaki trdno upajo, da se tega društva oklene vsak vačan brez razlike stranke in da bo društvo prospevalo v čast in na blagor občine.

Vesti iz Štajerske.

— **Ljutomer** svojemu »Sokolu« Na napade in groznje po nemških časnikih zoper »Murskega Sokola« je dal Ljutomer sijajen odgovor: Ljutomerski narodnjaki so nabrali za svoje najmlajše in že sedaj jako priljubljeno društvo 561 K 50 stot. Nabiranje nadaljuje. Tudi zavedni fattje in narodna dekleta nabirajo. Žvela narodna zavest in poštenost! Žveli »Sokolu« naklonjeni ro doljubi! Žvel »Murski Sokol«!

— **Prihodnji celjski župan** bo baje Slovenec. Seveda: le Slovenec po rodu in krvi in ne po mišljenju in čustvovanju — mož, ki je bil nekdanji član slovenskega akademičnega društva »Triglav«, a se sedaj piše za — Kowatschitscha!

— Če je vse to res — piše »Domovina« ironično — morejo celjski Slovenci z najbolj-

šimi nadami zreti v bodočnost, kajti nekdanji Kovačič mora poznati kulturne in gospodarske potrebe Slovencev...!

No, mi smo zabeležili to vest, ker — ako resnična — je le v nov dokaz, da je vse spodnještajersko Nemštvo prazen nič, ako mu ne dajemo vsebine slovenski odpadniki — da bi bila vsa tista nemškutarija že davno trda, neplodna sterilna puščava, ako bi je ne oplojal — ne zameri nam, nežna čitateljica — slovenski... gaop!

Po desetih letih...

Spominska črtica. Spisal I. Keve.

Vrsto let že ni imel moj spominski dnevnik te časti, da bi na svoje liste vsprejel kako beležko. — Zakaj tudi? Saj se mi že dolgo let ni ničesar takega pripetilo in dogodilo, da bi bilo vredno posebne časti — poznejšega spomina. — A danes leži ta spominski dnevnik ves zaprašen pred menoj na mizi.

Se mi je-li slednjič vendar dogodilo kaj tako imenitnega, da sem nekako primoran zabeležiti za poznejšo dobo? Ne, ne, prav nič. — Stran odprtega dnevnika nosi letnico 1893. s to-le vsebino: »Na Velikonoč leta 1893 pri gosp. P. u zbrana trojica iskrenih pobratimov in prijateljev si zaobljubila, da se čez deset let, to je na Velikonoč leta 1903, snide na tem mestu. Janko K. Julij T. Josip C.«

* * *
»Triperesno deteljo« imenovali so naša znanci. In to tudi po vsej pravici, ker le redki so bili slučajji, da so videli samo dva, ali celo samo enega, in ne vseh treh skupaj. — Komaj odrasli otroškim letom, sprejeti smo bili v »fantovski krog«, in od tedaj je ni bilo veselice, zabave, petja, da bi nas ne bilo poleg. — In ljubili smo se kakor pravi prijatelji, da: prav naivno smo se imeli radi.

Velikonoč — ta dan vstajenja Gospodovega — bila je leta 1893 prvi krasen pomladanji dan in v resnici pravi naravnini »Aleluja«.

Vse je hitelo na plano, vse se je radovalo vzbujajoče se narave. Tudi mi »triperesna detelja« — podali smo se popoldne istega dne onkraj »Soče« v prijazne V., kjer je že vse mrgolelo veselih izletnikov. Pri čaši »brica« razvila se je živahna zabava, na kateri je bila sklenjena gori zapisana »resolucija«.

Deset let! Dolgo sem hrepeneče pričakoval onega dne, onega veselega trenutka, ko se čez dolgo časa snidem z najdražjima mi prijateljema, kolikor sem jih kedaj imel. — Solze veselja se bodo svetile v naših očeh, ko pademo eden drugemu v objem.

In sedaj se je približal ta čas, došla je vesela ura. Vesela?! O ironija!...

* * *
Zamišljen zrem v odprti album, na sliki drazih mi Jankota in Julija. — Sto in sto-tine krat sem ju že pogledal. — Moje misli bežijo nazaj v leto 1893. — Z Julijem sva stala ob postelji umirajočega Jankota. — Še en poljub, še en z Bogom in izdihnil je blago dušo v najinem naročju... In kadar sva obiskala njegov grob, zrla sva zamišljeno eden drugemu v obraz in se povpraševala semtertja, nehoté in z nekakim strahom: »Bog ve, včakava-li oba desetletnice v zmislu velikonočne »resolucije«?«

* * *
Za božične praznike leta 1898 sem prišel po treh letih prvič na dopust. Prva moja pot je bila k dragemu mi Juliju. — Ali v kakšnem stanju sem ga našel! Mesto prejšnjega čvrstega mladeniča, prišla mi je nasprotni bleđa, smrti podobna človeška postava.

— Julij! — Josip! — čuli so se vakliki in držala sva se v objemu nekoliko trenutkov, ne da bi bila spregovorila besedico. Srce se mi je krčilo žalosti in nisem si upal vprašati ga, kako mu je. — Nevsmiljena morilka — tuberkuloza — uničevala je zistematično to mlado življenje in puščala sledi na propalem obrazu, sledi — oznanjevalke bližajoče se smrti. In, četudi tako bolan, spremljal me je ves čas mojega dopusta — na vseh mojih potih!

Prišla je ura slovesa. — Poštati rog je zatrobil že tretjič, jaz pa se kar nisem mogel ločiti od predraga mi Julija. — Mesto jaz njega, tolažil je on mene: »Saj bo boljše, upam, da se snideva ob desetletnici.« — Še

en strasten poljub in ločila sva se — za vselej...

Dva meseca pozneje sporočila mi je br-zojavka, da Julija ni več med živimi! — Da si sem pričakoval te vesti, zadela me je vendar britko. — Ob misli, da sem za vselej izgubil toli milega, zvestega prijatelja, izvil se mi je obupen vsklik iz prsi...

Po desetih letih Opetovano sem čital besede, zapisane pred desetimi leti. — In čutim se zelo samega...

Spomin mi greni dušo in niti misliti ne smem na nekaljeno veselje, katero bi vžival med najdražjimi med dragimi... Mesto tega pa stojim po desetih letih — ob grobu raznih idealov...

Nova spomlad.

Litika v prozi.

Večer, »velike sobote« večer. Iz dalje prinaša zrak na prozornih parotih zvonki don cerkvenih zvonov, ki opevajo majestetično zmago dobrega nad slabim, ki naznanjajo veselejnjemu svetu: Kristos voskresel!

Veličastne procesije prinašajo čast in hvalo Njemu, ki je vstal, ki je zmagal nad zlem. Pobožnih veraikov sreča se dvigajo proti nebu, ki se razprostira v svitu zahajajočega solncea kakor glorijska nad Vsemirom.

Mirno in tiho je razprostrta obežna planota orjaškega morja, čista modra voda kakor da s svojo kristalno čistostjo tekmuje s sinjim nebom. Kakor s komaj vidljivim smehljajem boža vodovje resno obrežje. Lahkokrila utva, veseleča se neovirane svobode in obsežnega obzora, plapolna nad svojim morskim kraljestvom ter sem tja hvalično nežno poljublja morsko površino.

Narava in človeštvo dihata svobodneje. Odvrгла sta zmagonosno težke spone moreče ju zime, ki ju je krčevitim pritiskom ovirala v napredku, razvitku, v stremljenju navzgor.

Študenti so pridrl izza ledene plasti, ptički žgolijo, žvrgolijo in pevajo, kakor da se hočejo odkodovati za dolg premor, travniki in logi so si pripeli svežih, bujno-pisanih rož, griči in holmei so si nadeli novo zeleno krilo.

Vse je prerajeno, mlado, novo. Nežna deklica sloni na oknu. Razkošen zefir se igrača z njenimi temno-kostanjevinimi kodri, ki jo ljubko-nagajivo božajo po čelu. Njene oči so sanjavo odprte, njen pogled jej beži tja v daljavo, kjer se poljublja na obzorju zemlja, morje in nebo, njene prsi se hrepeneče dvigajo, njena ročica se nezavestno igra s pravkar odrgnato rožico.

Prerajena, mlada, nova pomlad! Kristalno čista solza jej sili iz sanjavega očesa; morala so vakipeti čutstva, ginjenje, slutnje, hrepeneče, skrbne želje — prikupljive ustnice so se jej zapeljivo zlobno — zakremžile in siknile: »Ah, ta šivilja! — In moja obleka ne bo gotova za jutri!« —

Bacek.

Brzjavna poročila.

Dogodki na Balkanu.

CARIGRAD 10. (B) Glasom poročil generalnega inšpektorja Hilmi paše je vest o novem nabiranju Albancev pri Mitrovici in o pripravah za nov napad neosnovana.

CARIGRAD 10. (B) Za eventualno udušenje albanskega upora v vilajetu Skopje s silo orožja koncentrirajo se v Verisoviču 20, v Peču 8 in v Mitrovici tudi 8 batalijonov.

CARIGRAD 10. (B) Na ruskem poslanstvu je bil tih requiem za pokojnega Ščerbino. Pogrebni slavnosti, ki se bodo vršile v nedeljo, se udeleži diplomatski zbor.

Delavsko gibanje v Budimpešti. BUDIMPEŠTA 11. (B) Med ključavničarskimi pomočniki se je začelo gibanje za povišanje plačil. Včeraj je zborovalo 500 pomočnikov, ki so določili svoje zahteve.

Boj proti kongregacijam. PARIZ 11. (B) Izvršuje sklep, ki ga je nedavno storila zbornica, je ministrski predsednik Combes razposlal škofom okrožnico, ki pripadajo kongregacijam, oddaljiijo brez-pogojno, ker je že njihova navzočnost sama nasprotna določilom konkordata.

Izdajatelj in odgovorni urednik FRAN GODNIK.
Lastnik konsorcij lista »Edinost«.
Natisnila tiskarna konsorcija lista »Edinost« v Trstu

Trgovskega pomočnika

ki je ravno kar dovršil vaje, sprejem takoj v svojo štacuno v okolici. Ljubši bi mi bil deček z dežele.

Sprejema zavarovanje človeškega življenja po najraznovrstnejših kombinacijah pod tako ugodnimi pogoji, ko nobena druga zavarovalnica. Zlasti je ugodno zavarovanje na doživetje in smrt z zmanjšujočimi se vplačili.

Vsak član ima po preteku petih let pravico do dividende.

„SLAVIJA“

vzajemna zavarovalna banka v Pragi.

Rezervni fond 25.000.000 K. Izplačane odškodnine: 75.000.000 K.

Po velikosti druga vzajemna zavarovalnica naše države z vseskozi slovansko-narodno upravo.

VSA POJASNILA DAJE:

Generalni zastop v Ljubljani, čegar pisarne so v lastni bančni hiši v Gospodskih ulicah 12.

Zavarje poslopa in premije prot požarnim škodam po najnižjih cenah. Škodo cenjuje takoj in najkulantneje. Uživa najboljši sloves, koder posluje.

Dovoljuje iz čistega dobička izdatne podpore v narodne in občnokoristne namene.

Svoji k svojim!
ZALOGA

pohištva

dobro poznane

tovarne mizarske zadruga v Gorici (Solkan)
vpisane zadruga z omejenim poroštvom

prej Anton Černigoj

Trst, Via di Piazza vecchia (Rosario)
št. 1. hiša Marenzi.

Največja tovarna pohištva primorske dežele.
Solidnost, zadržanost, kajti les se osuši
v to nalašč pripravljenih prostorih a tem-
peraturo 60 stopinj. — Najbolj udoben, tem-
perni sestav. Konkurenčne cene.

Album pohištva brezplačno.

Tovarna pohištva

Aleksander Levi Minzi

ulica Tesa št. 25. A.
(v lastni hiši)

ZALOGA:

Piazza Rosario (šolsko poslopje).

Cene, da se ni bati nikake konkurence.

Sprejemajo se vsakovrstna dela tudi
po posebnih načrtih.

Ilustrovan cenik brezplačno in franko.

M. Aite

trgovina z manifakturnim blagom

ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 8
s podružnico ul. Nuova, ogel ul. S. Lazzaro št. 5.

si dovoljuje obvestiti slavno občinstvo in cenj.
odjemalce, da je jako pomnožila svojo zalgo
kakor tudi povečala prostore a tem, da je
ustanovila zgoraj omenjeno podružnico turca
da more v polni meri zadostiti vsem zahtovam
cenj. odjemalcev.

V obeh prodajalnicah vdobiva se razno
blago najboljše kakovosti in najmodernejše iz
prvih tovarn, posebno pa snovi za moške in
ženske obleke, srjice, ovrtnice, ovrtnice, tu
je velikanski izbor platnenega in bombažnega
blaga, prvot in priročnik ter vsake vrste perila-
bodi od bombaža, ali platna. Pletenine, avle-
nine raznovrstni okraski za živilje in kitaičarke
Velikanski izbor snovij za narodne zastave in
trakor za družbene znake.

Sprejema naročbe na moške obleke
po meri, katere izvrši najtočnejše in najnatan-
nejše po cenah, da se ni bati konkurence.

Poskušati, za se prepričati!

GORIŠKA LJUDSKA POSOJILNICA

registrovano društvo z omejeno zavezo,

v Gorici

Gospodska ulica hšt. 7., nadstr
v lastni hiši.

Hranilne vloge sprejemajo se od vsakega
če tudi ni član društva in se obrestu-
jejo po 4½%, ne da bi se odbijal rentn.
davek.

Posojila dajejo se samo članom in sicer na
menjice po 6% in na uknjižbo po 5½%.

Uraduje vsaki dan od 9. do 12. ure dopol-
in od 2. do 3. ure popol. razven nedelj
in praznikov.

Stanje hran. vlog leta 1900. Kron 1.263.563
Poštno-hran. račun št. 837.315.

Podpisani javlja da je prev-
zel poznano pekarno g. Tram-
puža, Via Foscolo št. 2.
Prodaja vsakovrstne moke,
kruha, sladčic in drugo. Spre-
jema tudi kruh v peko.

Priporoča se udano

Rihard Grom.

TRŽAŠKA POSOJILNICA IN HRANILNICA

registrovana zadruga z omejenim poroštvom.

Ulica S. Francesco št. 2, I. - TRST - Ulica S. Francesco št. 2, I.

Telefon 952.

Hranilne vloge sprejema od vsakega, če tudi ni ud zadruga
in jih obrestuje po 4%. Rentni davek od hranilnih ulog pla-
čuje zavod sam. Vloga se lahko po 1 krono.

Posojila daje samo zadržnikom in sicer na uknjižbo po 5½%,
na menjice po 6%, na zastave po 5½%.

Uradne ure: od 9—12 dopoldne in od 3—4 popoldne.
Izplačuje vsaki dan ob uradnih urah. Ob nedeljah in praznikih
je urad zaprt.

Poštno hranilnični račun 816.004.

Jaz Ana Csillag

se svojimi 185 centimetrov dolgimi Lo-
reley lasmi dobila sem jih vsled 14-
mesečne uporabe svoje samoiznajdene
pomade. To so najslavnejše avtoritete
priznale za jedino sredstvo, ki ne prov-
zroča izpadanja las, povspesuje rast
istih, pozivlja lasnik povspesuje pri
gospodih polno močno rast brk ter
daje že po kratki uporabi lasem na
glavi kakor tudi brkam naraven lesk
ter polnost in ohrani te pred zgodnjim
osivljenjem do najvišje starosti.

Cena lončka 1 gld., 2 gld., 3 gld., 5 gld.,
Pošljamo po pošti vsak dan, ako se znesek
naprej pošlje ali pa poštunim povzetjem po-
vsem svetu iz tovarne kamor naj se pošilja
v a naročila.

ANA CSILLAG

DUNAJI, Graben št. 14

BERLIN, Friedrichsgasse št. 56.

Blag. gospa. Ana Csillag!

Prosim pošljite en lonček Vaše izvrstne
pomade, na naslov eksel. gospe grofice Kiel-
mansegg, namesta. soproga na Dunaju, Her-
rengasse 6, III nadst., koje z dobrim uspehom
uporablja za negovanje lasij.

Spoštovanjem

Komorna dama Nj. eksel. Irma Pietzl.

Gospa Ana Csillag!

Pošljite mi zopet 2 lončka Vaše dobre po-
made.

Gospa. gener. konzula Gutman Bernhardstr. 1

Mad. Ana Csillag!

Uljudno prosim pošljite mi po povzetju 1
lonček Vaše izvrstne pomade za raščo lasij
Spoštovanjem

Emilija Radunsky
kom. dama pri Nj. zviš. gospej princeziji
Hoenlohe, Châteon de Roncy.

Gospa Ana Csillag!

Prosim pošljite po povzetju 2 lončka Vaše
pomade za raščo lasij. Jaz sem razočarana o
dobrem in hitrem vspehu. Moji lasje so ču-
dovito v kratkem času zrastle in se povsod
kaže nova raščo vled česar mi je v prijetno
dolžnost Vašo pomado povsod priporočati.

Spoštovanjem

Grofica E. W. Zedwitz
Unt. Neuburg b. Asch (Češko).

Gospa Ana Csillag!

Prosim pošljite mi vnovič se en lonček
Vaše izvrstne pomade za lasi.

Princezinja Carolath, (Cöthen. Ahn.)

Blagor. gosp. Ana Csillag!

Po nalogu Nj. ekselence gospe pl. Syö-
gény-Marich (avstr. poslanice v Berlinu) pro-
sim uljudno izročiti mi en lonček Vaše izvrstne
pomade. Sprejmite ob jednem topla zahvalo.
Gospa grofica se je zelo pohvalno izmila o
dobrem uspehu pomade.

Z vsem spoštovanjem

Frieda Glese, komorna dama Nj. ekselence.

Gospa Ana Csillag!

Prosim pošljite mi 4 lončke Vaše izvrstne
pomade

Ces. in kr. konzulat v Rizi.

Blag. gospa Ana Csillag!

Prosim pošljite po povzetju 1 skatljico
Vaše čudodelne pomade zaraščo lasij.

Spoštovanjem

Dr. A. Zepold, kopal. zdrav. Ermsdorf Šlesko.

Velec. gospa Ana Csillag!

Pošljite mi takoj se en lonček Vaše dobre
pomade. Z dosedanjim uporabo sem zelo zado-
voljna. Naslov: Eitelka pl. Mally, soproga
sodn. preds. v Temesvaru.

FERDO GUŠTINČIČ

klesarski mojster

TRST (via Giulini II) — BARKOVJE (pravna pokopališča)

Izvršuje vsakovrstna in najfinejša orna-
mentalna dela kakor n. pr.: oltarje, spo-
menike, kipe, poprsja. — Razna dela iz
mramorja, cementa in gipsa, kakor tudi
slike po fotografiji v vsakovrstnih formatih
itd. itd. Več slik je na ogled v »Narodnem
domu« v Barkovljah.

Lastni kamenolom v Petrovici (Repen).
Žage na motor.

Cene po pogodbi in jako nizke.

Priporočuje se slav. slovenskemu občin-
stvu za obile naročbe udani

Ferdo Guštinčič
klesarski mojster.

Naznanilo.

Udano podpisani si časti naznanjati ce-
njenemu občinstvu v mestu, okolici in na
deželi, da je prevzel od g. Leopolda Šrekelj
d) broziano

zalogo olja, kisa, mila itd.

na trgu Barrierra vecchia št. 2.

V isti se nahaja vedno bogat izbor sve-
žega blaga, nadalje predmetov za pranje in
toileto.

Na deželo se pošilja proti povzetju
poštini zavrtki od 5 kg., a večja naročila pa
po železnici ali parobrodu.

Cene ugodne.

Za množični obisk se toplo pri-
poroča

Ivan Millionig.

Alojzij Galperti

nasl. Fr. Hitty

TRST.-ul. Barriera vecchia 13-TRST.

Zaloga snovij za moške
iz tu in inozemskih tovarn.

Perilo — Platnina — Ple-
tenine — Pleteno spodnje
zimsko perilo.

Izbior drobnarij.

Sprejema naročbe za obleke po
meri.

Opčine—Repentabor

Da ugodi željam in udobnosti p. n. občinstva je
podpisani začel z jutrušnjim dnem organiziral
vožnje z »žardinjerami« vsake nedelje. Vo-
žnje bodo v zvezi a prihodi električnega
tranzvaya na Obšine. — Odhod iz Trata ob
urah 8.36 in 10.28 predpol. — Odhod iz
Repentabra ob urah 3.50 in 6.30 popoldne.
Cena za vožnjo z Opčin v Repentabor in
nazaj 30 nvč. V Repentabru najdejo izlet-
niki vsako udobnost, izborna vina in isto
tako kuhinjo — vse po zmernih cenah. V
nadi, da ga slavno občinstvo podpre v tem
podjetju, beleži

Štefan Ozbič.

Edina zaloga na Kranjskem lekarna Piccoli

„PRI ANGELJU“

Ljubljana, Dunajska cesta.

Železnato
vino

LEKARJA
Piccoli - ja
v Ljubljani.
Dobiva se v lekarnah

krepča
malokrvne,
nervozne in
slabotne osebe

Pol literska steklenica velja 2 K.

Zunajna naročila izvršuje lekarnar
Gabrijel Piccoli v Ljubljani točno,
ako mu se pošlje znesek po poštne
povzetju.

Tudi se prodaja v vseh lekarnah v Trstu,
Istri, Dalmaciji, Primorskem, Goriškem in
Tolminskem po K. 2:40 steklenica.

Obuvala!

Pri Pepetu Kraševcu

zraven cerkve sv. Petra (Piazza Rosario pod ljud. šolo
Bogata zaloga raznovrstnih obuval za
gospode, gospe in otroke.

Pošne naročbe se izvrše takoj. Pošiljatelj so pošt-
ne proste.

Prevzema vsako delo na debelo in drobno ter se
zvršuje z največjo točnostjo in natančnostjo po kon-
kurenčnih cenah.

Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča

Josip Stantlč čevlj. mojster.

Zalagatelj uradnikov in uslužbenecv konsum-
nega skladišča c. kr. glavnega carinskega urada in
c. kr. generalnih skladišč; nadalje stražnikov c. kr.
javne straže v Trstu in Miljah ter orožništva c. kr.
priv. avstr. Lloydja.

„LJUBLJANSKA KREDITNA BANKA“ v LJUBLJANI

Polnovplačani akcijski kapital

K 1.000.000

Kupuje in prodaja

vse vrste rent, zastavnih pisem, prioritet, komunalnih
obligacij, srečk, delnic, valut, novcev in deviz.

Promese izdaja k vsakemu žrebanju.

Špitalske ulice šte. 2.

Zamenjava in eskomptuje

izžrebane vrednostne papirje in vnovčuje zapale
kupone.

Vinkuluje in divinkuluje vojaške ženitninske kavcije.

Eskompt in inkasso menic.

Daje predujme na vred. papirje.

Zavaruje srečke proti kurzni
izgubi

Borzna naročila.

Podružnica v Spljetu

(Dalmacija.)

Denarne vloge vsprejema

v tekočem računu ali na vložne knjižice proti ugodnim
obrestim. Vložni denar obrestuje od dne vloge do
dne vzdiga.

Promet s čeki in nakaznicami.

Odlikovana
1894.

1891.

Odlikovana
1894.

Odlikovana tovarna

na vodno in parno silo z najboljšimi stroji iz prvih nemških tovarn
ter

velika zaloga vsakovrstnega pohištva

Ivan Doljak v Solkanu pri Gorici.

Samostojna tvrdka brez vsake zveze z drugimi, ustanovljena l. 1889.

V lastni hiši. Lastne žage.

Tovarna razpolaga z mizarji, večimi od najnavadnejših do najfinjših del vseh slogov, enako z izvrstnimi strugarji in rezbarji in najboljše izurjenimi tapetarji, tako, da lahko prevzame in izvrši v najkrajšem času vsako delo vseh slogov; prevzame tudi mebliranje vil, prenočišč, uradov itd. z navadnim in najfinjšim pohištvom.

Za mizarje.

Velika zbirka obkladkov (remeša), strgarskih in rezlarskih izdelkov, za izdelovanje zrezanega in pooblanega lesa, vsakovrstnih okraskov, gol, kornizev in vseh drugih mizarskih potrebščin.

Vsaka konkurenca izključena, ker se dela samo iz lesa, posušenega v nalašč z to napravljene pečeh, ter se tvrdka drži gesla: **Solidnost in točnost v postrežbi.**

Vrhu tega se jamči za vsak posamezen kos. — Brzjavlj: **Doljak — Solkan.**

Najboljše

stiskalnice za grozdje

in OLJKE so naše stiskalnice

— „ERCOLE“ —

najnovejšega in najboljšega sestava z dvojno in nepretrgano pritiskalno močjo; zajamčeno najboljšo delovanje, ki prekaša vse druge stiskalnice.

Hidravlična stiskalnica.

Najboljše avtomatične patentovane trtne brizgalnice

„SYMPHONIA“

Plugi.

Avtomatična brizgalnica.

ki delujejo same od sebe, ne da jih bilo treba goniti.

Stroji za grozdje, sadje in oljke. Mlin za

Stiskalnica za grozdje. mastiti grozdje. Plugi za vinograde. Stroji

za sušenje sadja in drugih vegetabilnih, življenskih in mineralnih pri-

delkov. Stiskalnice za seno, slamo itd. na roko.

Mlatilnice za žita čistilnice, rešetalnice.

Slamorenica, ročni mlini za žito v raznih velikostih in vsi drugi stroji za poljedelstvo.

Izdelujejo in pošiljajo na jamstvo kot najnovejšo posebnost, izbornega, uresničnega, najbolj pripoznanega in odlikovanega sestavo

PH. MAYFARTH & Co.
tovarna za poljedelske in vinske stroje

Dunaj, II. Taborstrasse št. 71.

Odlikovani v vseh državah sveta z nad 550 zlatimi, srebrnimi in častnimi kolajnami.

Ceniki z mnogoštevilnimi pohvalnimi pismi brezplačno.

Razprodajalci in zastopniki se iščejo povsod, kjer še nismo zastopani.

Vse stroje za poljedelstvo in vinarstvo.

Novovrstne stiskalnice za oljke in grozdje z novim
diferencialnim pritiskom

hidravlične stiskalnice za vino

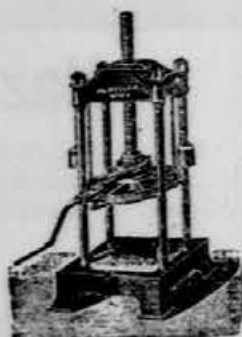
novosti v strojih za škropljenje proti peronosperi in za žvepljanje, grozdni mlini povsem novega sestava.

Nove svetilke z acilenskim plinom za lovenje mrčesov, pumpe za vino, cevi za vino, kletarsko orodje kakor tudi vse druge stroje kot triere, vitle, mlatilnice itd., pošilja po najužjih cenah

IG. HELLER, Dunaj, II. Praterstrasse 49.

Ceniki zastoj in franko.

Dopisuje v vseh jezikih.

Najstarejša slovenska tovarna in zaloga pohištva

Andrej Jug

TRST — ulica sv. Lucije št. 12 (zadej c. k. sodnije) — TRST

priporoča svojim cenjenim rojakom svoje najboljše in trpežno pohištvo, bodisi svetlo ali temno poltirano, kakor za spalne, jedilne in vizitne sobe. Sprejema tudi naročbe za vsakovrstne izdelke po načrtu ali popravi, krtere izvrši v najkrajšem času in v polno zadovoljnost naročitelja.

Cene brez konkurence.

Za obilne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu, okolici in na deželi v smislu gesla: **Svoji k svojim!**

TRGOVINA Z ŽELEZJEM

CARL GR EINIZ NEFFEN

Corso šte. 33.

podružnica Trst.

Piazza Goldoni 2.

Priporoča svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbinstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače, stare železnične šine, držaje in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi itd. vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč, peči in štedilna ognjišča, kuhinjsko, namizno in hišno orodje, železne pohištvo in pred ognjem varne blagaine, nagrobne krize in ograje ter orodje za vsako obrt.

Stanje hranilnih vlog:

17 milijonov kron

Rezervni zaklad:

nad 400.000 kron

Mestna hranilnica ljubljanska

na Mestnem trgu zraven rotovža

sprejema hranilne vloge vsak delavnik od 8 do 12. ure dopoldne in jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsacega pol leta h kapitalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljcem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in varovancev.

Denarne vloge se sprejemajo tudi po pošti in potom e. kr. poštne hranilnice. Posoja se na zemljišča p. 4 1/2% na leto. Z obretni vred pa plača vsak dolžnik toliko na znašajo obresti in to odplačilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se vsa dolga kapitala, da poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje, in sicer po 4 1/2% do 5%.

V trgovini z manifakturnim blagom

tvrdke

Giuseppe Bolle

ulica Nuova, nasproti palači Salem

se prodaja:

kotonina navadna 75/100 meter po 15 novč.

„ „ „ „ 18 novč.

„ „ „ „ 36 novč.

„ „ „ „ 84 novč.

„ „ „ „ 20 novč.

V velikem izboru šifon, madapolon, navidežno platno belo in navaino platno, bela in barvana prtenina itd. po cenah, da se ni bato konkurence.

Gustav Bonazza

v Trstu, Piazza Barriera vecchia,
(vogal Androna dell' Olmo).

Velika zaloga pohištva, ogledal, okvirjev
in tapečarij.

— Popolno opremljene sobe. —

Konkurenčne cene.

Naročbe se dostavijo razven embalaže franko na
kolodvor ali brod v Trstu.

ZOBOZDRAVNIK

Univ. Med. Dr. Makso Brilliant

v TRSTU

ulica S. Giovanni št. 5, I. nadstr.

Izvršuje izdelava z emajlom, porcelanom,
srebrom in zlatom.

Izdeluje posamezne umetne zobove kakor
tudi celo zobovje.

ORDINIRA ob 9.—12. predp., 3.—5. popol.

Zahtevajte povsod

voščilo (biks)

v korist družbe sv. Cirila in Metoda

se dobi pri sledečih gg. trgovcih: Emil Cumar Trst in Opčine, Vekoslav Plesničar ul. Stadion, Ivan Tomažič Barr. Vecchia, Ivan Prelog Barr. Vecchia, Josip Urdich ul. Stadion, Matej Millonig ul. Ghega, v okolici: Fran Šuman, Anton Sanci in Škedinju; Skapin in Pirich, Anton Bak, Stanke Godina, Svetko Hanibal Škerlj pri sv. Ivanu; Ivan Čergol, Colognati Ben., Josip Pertot, Anton Brumat v Barkovljah; Jaka Štoka na Kontovelju, Josip Gustinčič, Ivan Seles pri sv. Križu, Ivan Fr. Mahnič v Bazovici.

Glavna zaloga:

tvrdka J. Drufovka v Gorici.

Epilepsija.

Kdor trpi na omotici, krču in drugih nervoznih strasteh, naj zahteva o tem knjižico. Vdobja se brezplačno in franko v Schwanen-Apotheke, Frankfurt a. M.

Išče še

oseba zmožna poučevati knjigovodstvo in trgovske stroške v slovenskem in nemškem jeziku. Ponudbe na upravo „Edinosti“.

Varstvena znamka: **SIDRO.**

LINEMENT. CAPSICI COMP.

iz Richterjeve lekarne v Pragi

pripoznano izvrstno, bolečine blažeče mazilo; dobiva se po 80 stot., 1.40 K in po 2 K po vseh lekarnah.

Pri vkupovanju tega povsod pri ljubljene domačega zdravila na se pazi edino le na originalne steklenice v zavrtkih z našo varstveno znamko „**SIDRO**“ iz Richterjeve lekarne in le tedaj je gotovo, da se sprejme originalni izdelek.

Richterjeva lekarna pri zlatem levu v Pragi

I. Elizabetine ulice 5.

